

« POBL VREIZH »

B.P. 304

29273 BREST-CEDEX

Koumanantoù

Boutin : 10 lur

Skoazell : adaleg 20 lur

C.C.P. 2746-79 Rennes

C'HWEVRER 1976

NIV 73

1 LUR

POBL VREIZH

KUIT DA GAOUD KEUZ GOUDE ...

VOTIT

UDB O VONT D'AR BOTADEGOU-KANTON

Petra zo kaos en em lakomp da soursial eus ar botadegoù-se ?

E gwirionez, n'eus netra da c'hortos digant ar C'husul Jeneral, hag a zo evel ur paour-kaezh den dinerzhet a-grenn. Piw a gaver e-barzh ar C'husul-se ? Juloded eus an tu dehoù e-leizh, tud na fichont ket hag a vir ouzh kement tra a chañch, tud bet aet e-barzh aes-tre, dre m'eo bet lodennet braw ewite ar c'hantonioù ; talloud a ra muioc'h, hag eus un tamm mat, ar c'hantonioù a-ziwar-ar-maes ewid na ra re ar c'herioù : tud ar c'hêrioù, n'eo ket gwall-aes dont a-benn anehe, 'mechañs !

N'eus netra da c'hortos digant ar goñsailherien jeneral : gant ar prefed e vez bodet ar re-mañ dindannañ e chomont ; hennezh eo ar mestr, war roll an traoù 'vo diskutet diwar o fenn da skwer ; hennezh eo an heni a gass keloù, aketus, d'ar gouarnamant hag a ressev urzhioù digantañ, heñvel ouzh ur mewel bras sentus...

Ma ! Mont a ray UDB koulskoude, d'ar botadegoù-kanton N'eo ket e kredfemp e c'heller saveteiñ Breizh gant botadegoù ! Med ar pezh a fell deomp eo e vefe klawet hor mouezh, e-pad an amzer ma vez an dud troet o spered gante trema ar politik muioc'h ewid boas. Peurviañ ez eo bet laketañ an dud da soñjal e oa ar politik un dra vil, un dra lous. Bet zo bet gwelet tud bet deuet c'hoant dehe d'ober politik, en ur vont da votiñ just a-walc'h. Ha n'hellomp ket, evel-just, lesel al leurenn gant ar re all, gant enebourien pobl Vreizh an aliessañ : gant ar botadegoù e kavomp an tu d'ober bruderezh ha da vezañ gwelloc'h anavezet.

Setu e lako UDB tud war ar renk ! Ewid diskouez gant ar bis ar juloded-se ema Breizh war he zremenvan abalamour dehe. Juloded en em silet etre labourerien Vreizh ha pennoù bras ar gouarnamant hag o viroud oute a vezañ klawet gant ar re-mañ ; juloded o lakaad pe o lesel pennoù bras Paris d'ober, a vloaz da vloaz, promessaou newez dalc'hmad ; juloded o klask tennañ, korvo (profit) eus hon diaesterioù ; juloded o vevañ braw diwar goust ar re yaouank dilabour, ar beisanted sammet gant an dle, ar besketaerien na gavont ket sav d'o fesked, diwar goust ur vro o koll he gwad muioc'h-mui bemdez. Ar juloded-se, e vo red, pelloc'h, sevel o zreid dehe !

Lakaad a ray UDB tud war ar renk ! Ewid roiñ da c'houde d'an oll pebezh touelladenn (duperie) eo rannvroeladur (régionalisation) Giscard, ewid roiñ da c'houde e fell dehi gweled diskar ar brefeded, ewid embann ez eus un hent all red mont gantañ, ewid kennig ur politikerezh all, diasezet war ar fed m'eo graet Frañs gant pobloù disheñvel, hag ez eo red leuskel peb unan anehe da ren hec'h aferioù hec'h-unan.

Mont a ray war ar renk :

e Lanuon	Loïg KERVOAS
e Brest	Fañch MORVANNOU
e Uhelgoad	Mari-Elen MELOU
e Montroules	Andrew KORNET
e Roazon	Yff ROUGER
e Gwenn-Rann	Aldrig RUSSON
e Naoned	Alan TASSEL
en Alre	Per AR GRILL
er Faoued	Erwan EVENOU

A-boues bras-meurbed e vo kement mouezh roet d'ar re-mañ, dre ma tiskouezo ez eus da gudennoù Breizh un diskoulm breizheg ha sossialist, ha d'an eil tro neuse, e votimp hag e pedimp da votiñ ewid ar c'handidat eus an tu kleiz aet war e hanw ar muiañ a vouezhioù, pe UDB, pe PC, pe PS, pe PSU !

MILIARDOU DA ZASTUM WAR GEIN AL LABOURERIEN

Toud 'n dud a oar ez eus ur pont braw o tremen dreist ar Ster-Liger etre Sant-Nazer ha Sant-Brewen. Ul labour dispar a ro lorc'h d'ar vicherourien. Met a-dreñv saverien ar pont e kavomp ur vandennad a vleizi hag o deus kempennet an traoù ewid gounit kalz a wenneien. E-barzh ar «Société d'Economie Mixte» ez eus 4 strollad, en o zoues ur bank (Banque de Suez). Kenniget o deus un «emglew» d'ar C'husul-departamant dre hanterouriezh CAMOUS, ar prefed. Un dro-louarn eo kentoc'h. Sellit amañ petra he deus bet ar «Sossiete» :

- Ur prest a 500 milion a lurioù kozh e-pad 10 vloaz heb kampi (heb interest)

- An droad da greskiñ pris ar pont p'o do c'hoant (erruet eo da 26 miliard : diw wech muioc'h goude 5 bloawezh)

- An aotre da vezañ ar mistri war gusul-merañ (C.A.) ar «Sossiete». Graet o deus evel-se ar pris passeal ar pont ha roet o deus 7 dre gant d'an aksionerien ha netra d'an departamant

- An tu da c'houde arc'hant adarre diouzh kusul an departamant ma'z eus koll

- Skoazelloù-arc'hant ewid netra (500 milion peb bloaz e-pad ar 5 bloaz kentañ ha 400 milion ewid netra peb bloaz e-pad 20 vloaz)

Piw a baeo gant e impoioù (tailhoù) ? Al labourerien dreist-oll. E-pad ar mare-se kusulioù-kêr o kass labourerien da SANT-NAZER dre ar pont, o deus kredet reiñ ur skoazell-argant ewite. Paeet e vo dre an tailhoù. Ar gouarnamant ne sammo netra diwar goust ar pont met ressev a ra 5 miliard a d-T.V.A.... Ur vezh !

Kalz a dud a gomañs da santout c'hwezh ar skrap war o c'heññ. Heugent int. Galwet gand ar sindikadoù, deut int da ziskouez o c'hounnar. Kusulioù-kêr 'zo a nac'h kontinuiñ d'ober ar saout-laëzh ha kusulierien-departamant stag ouzh ar P.S. o deus roet o diles eus C.A. (kusul-merañ) an S.E.M.

Diw wech muioc'h a dud a dreus ar Ster-vras eged araog ar pont, herwez ar Prefed ; se ne vir ket ouzh ar kapitalisted da lakaad peb tremener da dennañ etre 36 ha 46 lur diouzh e sakodoù. Marc'hatmatoc'h e vo ewid al labourer med ouzhpenn etre 100 pe 200 lur en do peb mis da zispign. Herwez hon eus klawed, ar kapitalisted o deus gounezet 3 gwech pris ar pont e OLERON. War an hent mad int, neketa ?

HAG A-NEWEZ EN-DRO DIMP?

MOR BIHAN EN ALRE : disonjet en deus...

Peb bloaz e vez pedet an dud a-boues da eved ur banne, gant an Aotrou Maer. Ur «gwin-a-enor» evel ma vez lâred e galleg. Un dra vad eo.

Ar bloaz-mañ pedet eo bet an Aotrou Person. Just eo : nombrus ar gristenion er barres. Pedet ivez renerion ar skolioù-stad ha re ar skolioù-kristen, renerion an administrassionoù, mistri an jañdarmed hag all. Nen domp ket a-eneb.

Pedet ivez daou zen ewid komz en hanw ar goñversanted. Unan ne vefe ket awalc'h ?

Pedet ivez daou noter, ha renerion ar bankoù. Perag notered ? Perag gouarnenion an Arc'hant ? An dud-se a dalv muioc'h eged ar vecherion ? Ewidoc'h, Aotrou Maer, un toer ne dalv ket un noter ?

Ewidoc'h, sur, ne ra ket, rag «disonjet» 'peus pediñ ouzh ho taol renerion ar sindikajoù a zo e penn kantadoù ha kantadoù a vecherion.

Er mod-se, Aotrou Maer, diskouezet ho peus ur wech ouzhpenn pere a vez ewidoc'h an dud a dalv : ar pennoù bras, ar re binwidig, ar re galloudus.

Ar re all a c'hortozo. A c'hortozo ur maer all marse.

BRESEL KUZH E SAHARA AR C'HORNOG

Setu ur bobl vihan o sevel en he sav ewid difenn he frankis hag he Bro : ar bobl sahraoui.

N'eus ket pell e oa ar vro-mañ un drevadenn (ur c'holoni) dindan galloud Bro-Spagn. Newez zo, dre ma oa soñj Bro-Spagn dieubiñ Sahara ar C'hornog e-neus klasket Hassan II aloubiñ ar vro. Savet e-neus ur gerzhadeg veur bet hanwet ar «gerzhadeg c'hlas». Ur bern tud o-deus baleet evelse war du an deserzh. Hogen, n'eo ket tapet gante mont betek penn dre ma'z eo savet a-eneb deze Bro Algeria ha dreist-oll ar bobl vihan a vew e Sahara ar C'hornog, kanteerien, magerien loened aneze, distank en ur vro divent.

Perag kement a vec'h ewid un dezerzh ? Abalamour dreist-oll d'ar men-gleuzioù fosfat c'hoantaet gant ar Varokaned hag ar Voritanianed.

Ar Sahraouied n'o deus ket c'hoant ken da vezañ renet gant an estren ha setu emaint o klask en em zifenn daoust ma n'int ket niverus ha ma n'eo ket aes ober bresel ha dreist-oll bresel kuzh en un deserzh. Harpet int en o stourm gant an Aljerianed padal ema gouarnamant Paris, ataw a-eneb ar pobloù bihan, a-du gant ar Varokaned. Diskouez a ra an afer-mañ penaos n'eo ket aes d'ur bobl vihan bezañ

mestr er gêr evel ki en e groc'hen. Sparfilli a beb sort a nij dre ar bed prest da daol o c'hrabanoù war ar re-vihan pa glaskont sevel o chouk.

BLAS AR GWAD GANT AN ARC'HANT

Ur c'hoñvers eus an dibab ez eo koñvers an armoù ewid ar gouarnamant gall. Er bloavezh 1974, ez eus bet gwerzhet teir gwech muioc'h a armoù ewid er bloavezh 1970. Hag aet eo an afer war gresk adarre, abaoe. Tremen ugent miliard a zo bet rastellet evelse. Derc'hel a ra Bro C'hall he renk goude ar Stadoù Unanet hag an U.R.S.S. 270 000 a dud a labour en usinoù armoù, en o-zoues 60 000 ewid ar genwerzh a-ziavaes.

Peb heni a gav mad an traoù evel m'emaint, den ne lavar netra pe ken

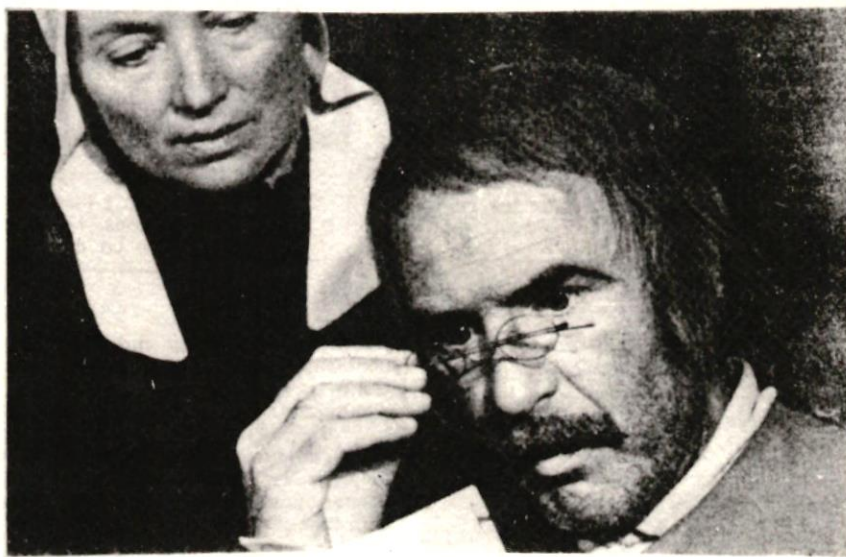
nebeud. Dastum a ra ar gapitalisted evelse bernioù milionoù hag ewid an dud-se n'eus blas ebed gant an arc'hant. Ar sindikajoù o-deus aon e chomfe ur bern tud heb labour ma vefe serret an usinoù-armoù, an dud all n'int ket gwall drubuilhet gant ar gudenn-se. Ha setu perag e chom yac'h-tre kenwerzh ar maro.

E penn-kentañ mis Genver, koulskoude, an Aotrou Marty, Kardinale Paris e-neus savet e vouezh ewid lâred eo kenwerzh an armoù ur genwerzh fall hag a-eneb rig pezh a glask an oll dud a youl vad, da lavared eo : ar peoc'h war an douar.

Daoust hag e vo komprenet e gomzoù gant ar gouarnamant, gant ar gristenien hag gant ar re all ? N'eo ket sur tamm ebed !

Koulskoude, vefe possubl tamm-ha-tamm, treusfurmiñ an usinoù armoù ewid ober mekanikoù, ardivinkoù, ha benvegoù a beb sort da werzhañ war ar marc'had a-ziavaes ewid mad ar pobloù estren ha n'eo ket ewid o brassañ gwalleur.

HA KASSET HO PEUS HO KWESTELL D'AN TRAON ?

Chañs hon eus gant ar filmoù gall ; goude «Digor an abadenn...» («Que la fête commence») : ha piw en dije kredet e oa Marw Pontkalleg un istor ken fentus ?), e teu bremañ war hor skrammoù : «Gwestell Pont-Aven» («Les Galettes de Pont-Aven»). Ur ger a gemenn koulskoude : gwelloc'h e vo deoc'h chom er gêr mar deo kisidik ho stomok. Bez' ez eus arvestoù a zo awalc'h da lakaad ac'hanoc'h da zislonkañ ho kwestell. N'ez eus nemed ur plac'h a zo dilhad gis-kozh ganti hag a gomz brezhoneg. Divinit peseurt micher a ra ? Koshañ micher er bed, eveljust : en em werzhañ a ra d'an douristed. Ha petra a ra ar baotred e-keit-se ? N'eo ket diaessoc'h ar respont : tremen a reont o amzer e-barzh an tavarnioù. Person Pont-Aven a ev e vanne kenkoulz, ha pa zegouez dezañ soñj d'aosañ an abadenn ewid tud ar barres, petra a gav deoc'h e vo lakaet war ar roll ? Ur biniaouer bennag martese pe ur strollad

korollerien ? sonioù Alan Stivell pe Gilles Servat ? N'emaoc'h ket tost : n'ez eus nemed Théodore Botrel en deus savet sonioù e Breizh, an holl dud a oar kement-se. Ne vez ket diskouezet peseurt labour a ra paotred Pont-Aven pa ne bledont ket gant ar voesson. Ewid ar pezh a sell ouzh ar merc'hed, pa n'emaint ket o tiskouez o revr da Jean-Pierre Marielle (an hini eo a c'hoari roll Pontkalleg er film «Que la fête commence»), n'o deus netra d'ober nemed aosañ gwledeoù e-barzh an ostalirioù pe fritañ silzig war an draezhenn e-pad an hañv, ewid an douristed eveljust. Yac'hus eo filmoù seurt-se evelkent : ne c'hallfe ket bezañ diskouezet naetoc'h ha sklaeroc'h eged enno gwir emzalc'h an drevadennoùrien.

Reun ar C'halan

PENNAD-KAOS

GANT

TUD PLOUGRAS

J. GWASDOUE : an Aotrou Maer, hag e wreg
F. KERE : eilvaer
P. LIRZIN ha **J. ROLLAND** : kusulierien parres

(Kendalc'h)

*Pa oa bet klewet e veze dalc'het kusul parres Plougras en brezhoneg, e oa aet **Pobl Vreizh** di, da doullañ kaos gant tud ar barres ewid goûd hirroc'h diwar-benn o buhez pemdez, o micherioù, o c'hudennoù hag o diaesterioù. Un degemer deus an dibab a oa bet graet deomp, un degemer a-berzh tud hag a oar c'hoazh petra eo bewañ.*

POBL VREIZH — Ha petra sonjes eus an hadlodennañ pe ar remañbemañ ? Hag ar freuzhañ kleuzioù ha traoù evelse ? N'eo ket memestra toud, med erfin...

Y.G. — An eil zo stag eus egile peogwir 'benn vo graet an hadlodennañ, evel a lares, a-benn neuse vo freget ar c'hleuzioù. Da zigentañ toud n'omp ket 'barzh ur vro 'lec'h zo ezomm da fregañ kement-se a gleuzioù. Henez eo ma opSION. Martese François Kere, ase, en eus un opSION disheñvel deus ma heni... med me a sonj din ar remañbemañ 'n em raio e-un awalc'h. N'eo ket red mont da zispign kalz a arc'hant d'ober anezañ. Peogwir me wel 'barzh Plougras amañ, kasimant kement feurm zo arri toud ez eus arri staget un pe diw all diouti war al lec'h zo bet chomet tud c'hoazh. Ha bremañ a-benn daou pe dri bloaz amañ, pe bemp pe c'hwec'h vloaz ivez, e rankomp kaoud nebeutoc'h a dud ewid n'hon eus bremañ c'hoazh, peogwir ar re yaouank a c'ha kuit toud deus an douar, beteg amañ bepred, setu me soñj din, ar feurmioù a c'ha da greskiñ c'hoazh. E vo graet feurmioù bras, sañset, met me soñj din a-feur ober ur feurm bras, eo ar remañbemañ zo oc'h ober iwez e-unan. N'eo ket red mont da baeañ anezañ. Rag ma vez red paeañ tud all d'ober ar remañbemañ, a zo ur bern frêjoù da gentañ war ar barres hag an dud toud peogwir, pe vez touchet d'e feurm, pe vez ket, e rank an den paeañ memestra. Hag ar remañbemañ a favoris ar re o deus kalz

dija, ar re o deus bet gallet prenañ douar partoud 'barzh kement korn zo toud eus ar barres, an douar n'houll den ebed aneze, an heni en do arc'hant a breno ar re-se. Ha pa vo graet ar remañbemañ, me n'houlan dioutan e mod ebed, med ma vo graet un dewezh, an heni en eus prenet douar du-mañ, du-hont, a vo dastumet e re dezañ un tamm hag a c'ha da gaoud douar hag a dalvez martese ur milion, mod-kozh, kweda, ur milion ha daou zewezh-arad dioute, hag a vo roet daou zewezh-arad deze ewid ul lod douar hag en nevo paeet kant mil lur an daou zewezh-arad. Ha se n'eo ket just.

Hag un dra zo c'hoazh iñjustoc'h a-se. E-barzh Plougras, pa oa graet ar c'hadastr newez eo bet peb den o klassiñ e zouar pe diskutiñ gant ar c'hontrolleur ewid ma vefe graet e-barzh al lec'h e oa sañset da vezañ graet, peogwir, eñ, a oa o jouissañ aneze. Ha peb heni a bae neuse, eveljust, diouzh ar mod en deus klasset e zouar. Pa vez kistion d'ober ar remañbemañ e-barzh al lec'h zo graet bepred, e vez graet ur gomission a-newez neuse, ha honnezh a hadklass an douar, a ro un dalvoudegezh deze, ha se zo iñjust, ma zo paeet diwar an douar gant ar berc'henned ha gant al lokatourien diouzh ur c'hounidegezh 'zo, me soñj din vezer sañset da viroud hennezh da hadpartajiñ an douar goude. Peogwir eo ar re 'n em gonsider an digourdian, o deus klasset an douar an isellañ-toud, abalamour da baeañ nebeud diwarne. Hag an deiz a vefe graet ar remañbemañ, int a lakafe o re e-barzh ar gwellañ toud, abalamour da gaoud muioc'h

a boenchoù, hag o dije muioc'h a zouar neuse c'hoazh ewid ar re all. Hag an dra-se n'eo ket just tamm ebed. Peb heni vez sañset d'ober gant e re, mod en eus lakaet aneze. Neuse zo moien d'ober un dra bennaked vad. Hag ar remañbemañ a vije bet graet welloc'h, ma vije bet laosket peb heni lib da cheñch park gant e ameseg. Ha e vije bet gwelloc'h marc'had d'an dud toud. Ha me oar awalc'h, ar barres a c'hounez douar oc'h ober ar remañbemañ peogwir kement kozh hent, kement kozh tra a zo toud, pa vez freget toud an traoù, a vez lakaet e surfass (gorread) da beb heni, setu gant ar barres e chomfe douar. Med ar barres n'eo ket sañset da vezañ en kistiñ.

AR FALZ

kelaouenn drimizieg an Emzao
diazezet gant Yann Sohier
bodet ennañ skolaerien ha kelennerien
Vreiz

a-du gand eur skol vreizeg ha laik gwirion

Lennit Ar Falz ! Komanantit d'ar Falz !
(20 lur evid 6 niverenn)

AR FALZ, straed Kan-ar-Gwez
29245 Plourin-Montroulez
C.C.P. 430-20 H Roazon

P.V. — Ha c'hwi, neuse, F. Kere, petra soñjit eus ar remembremañ ?

F.K. — O, ma douar-me zo groupet a-peu-prê a-se, n'eo ket ewidon ma-un e cheñchfe-se kement-se a draoù.

P.V. — Daoust hag-eñ zo parresioù tro-war-dro e-lec'h eo bet freget toud ar c'hleuzioù. Rag bez a zo parresioù en Breizh amañ lec'h eo bet freuzhet toud an traoù, ha bremañ ema evel ur Siberi.

F.K. — Ya, barzh Poullaouen hag e-barzh Plougonver 'm eus bet klewet zo bet graet iwez. Ha kalz bremañ a lavar fregañ ar girzhier toud n'eo ket mad d'ober. Ewid pezh a sell al loened, mar kares bremañ emaint e-maes nos-deiz, memes e-pad ar goañv. Gant an awel hag ar glaw warne e vezont o klask ar gwasked. Setu, en ur mod, n'eo ket ken mad-se, a gav din.

P.V. — Ha petra a soñj gwreg an Aotrou Maer eus stad ar vro ?

GWREG an Aotrou Maer — Re stard eo bremañ war ar maes. Re a labour zo d'ober. Red eo mont e-barzh ar park, red bezañ en ti, red eo tapoud partoud. Re stard eo hon buhez.

P.V. — Ha gwechall, daoust hag-eñ 'oa memestra ?

GWREG an Ao. Maer — Oa ket, ma Doue ! Muioc'h a dud oa gwechall ewid zo bremañ war ar maes.

P.V. — Ha perag zo bet cheñchamant

GWREG an Ao. Maer — Peogwir n'eus ket kement a dud ken, ousoc'h awalc'h. Ha startoc'h eo deomp labourad muioc'h. Ha n'omp ket kap da werzhañ hon zraoù ken mad. Ha neuse an trakteurien ha toud an traoù-se a goust ker deomp ivez.

P.V. — Klewet e vez lâret bremañ penaos ar merc'hed yaouank n'houlont ket chom war ar maes ken. Hag eo diaes d'ar baotred neuse, kaoud unan da zimeziñ, ewid chom e-barzh ar gêr. Ha neuse ec'h eont toud da Baris ha da lec'h all. Petra soñjit deus se ?

GWREG an Ao. Maer — Peogwir a gav deze a vo brawoc'h e-lec'h all. Ha martese vo ket ivez.

P.V. — Ped eured zo bet er bloaz-mañ e Plougras ?

GWREG an Ao. Maer — Pemp eured.

P.V. — Ha ped interamant zo bet ?

GWREG an Ao. Maer — Eizh pe naw, ha peder badeziant. Se ne ra ket ar gont.

P.V. — Neuse ec'h a ar boblañs war zigreskiñ ordi ?

Y. GWASDOUE — Ya. Hag e-barzh ar bloawezhoù da zont e timinuo muioc'h, rag bremañ ema al lodenn vras eus ar re yaouank o vont da zeskiñ micherioù newez hag ar re-se na deufont ket ken da Blougras na lec'h all dre amañ peogwir ne gavfont ket labour. Setu e talc'hfont da vont kuit.

*Komzoù dastumet gant
D. Giraudon ha Loïg Kervoas*

*«Nann da Europa an treustoù !
Ya da Europa sossialist ar pobloù»*

Setu ar pezh a embanne UDB da vare ar referendum savet gant Pompidou, pa oa hemañ o c'houlenn digant ar Frañsisien hag-eñ e oa un dra vad, pe ne oa ket, degemer Breizh-Veur e-barzh ar Marc'had Boutin. Ha bremañ ema Bro-Spagn o klask mont e-barzh d'he zro... N'eus ket gwall bell zo e oa frank a-walc'h al Ledenes Iberika ewid kapitalisted Spagn Gozh, med tamm-ha-tamm, ar re-mañ ez eus deuet c'hoant dehe c'hoari gant o gwenneien war un dachenn vrassoc'h. Hag e teu neuse da vezañ stankoc'h-stankañ an darempredoù etre pennoù bras Spagn ha re ar Stadoù all (kapitalist) eus Europa.

Setu perag iwe ez eo red da Vro-Spagn, goude ren spontus Franco, bet gwasket ar Spagnoled gantañ e-pad 40 vloaz, pe dost, ez eo red dehi ober van da vezañ ur vro demokrat, digor, liberal en ur ger. Aet eo Franco d'an douar, hag ez eo bet kemeret e blass gant ar roue Juan Carlos : ha marw eo ar frankism war un dro gant Franco ? N'eo ket sur tamm ebed. Pesort frankisoù politikel zo bet roet d'ar sindikadoù, da strolladoù politikel an tu kleiz, d'ar pobloù gwasket, Euskadi, Katalunia, Galissia ? Nebeud, nebeud a dra. Bisaj «liberal» Spagn Newez n'eo nemed ur maskl : embannet en neus Juan Carlos da skwer e vefe sellet diwar-vremañ ouzh an oll yezhoù komzet war douar Spagn evel tra broadel ar stad spagneg. Braw-tre, med a-hend-all ez eo bet kresket niver ar bolisserien, hag e talc'her da stardañ ar wiñs, evel ma vese graet e amzer Franco : n'eus ket roet frankis politikel ebed d'ar pobloù sujet, na d'ar brisonidi politikel. Evel-just, n'eo ket ken rust an doareoù mui, red eo da Spagn ober van da vezañ ur vro demokrat, sewenet, arsa, fichet kàer ha kran, par d'ur plac'h newez, ewid bezañ degemeret e-barzh ar Marc'had Boutin...

Da c'hortos, e talc'h ar pobloù sujet da vezañ gwasket. Ha pa vo aet Spagn e-barzh Europa an treustoù, e vint graet kemend-all, pe martese e vo gwashoc'h an traoù, war an dachenn ekonomikel d'an nebeutañ. Bez e vo un ahel o vont eus Madrid ha Barcelona da Baris, Lyon,

AR POBLOU

Milano, ha pelloc'h trema ar Ruhr ha Bro-Holland ; ahel Europa binwidig 'vo hennezh. Gwazh-a-se ewid ar broioù pell diouzh an ahel-se, evel Galissia da skwer. Ewid Katalunia, ur vro ec'hon, enni 7 milion a dud, ne vo ket ken gwazh an traoù martese, dre ma'z eo un eus ar broioù aet ar pellañ enne an ijinerelezh (industrialisation), e Spagn a-bezh. Med dre ma n'ema ket ar galloud ekonomikel etre daouarn al labourerien eno, ne vo ket muioc'h ar galloud politikel gante, ma ne vez ket kemeret an hent mad, an heni a gass d'ar sossialism. Kalz tostoc'h ema stad Bro-C'hallissia ouzh heni Vreizh : en diavaes eus an darempredoù ekonomikel stank ema an diw vro, hag abaoe pell 'zo zo kroget Bretoned ha Galissianed da zivroañ...

Gant daou zen, daou stourmer politikel, ur Galissian hag ur C'hataluniad, eo bet lakaet kement-mañ splann war wel d'an dud, bodet gant UDB newez zo : pewar meeting zo bet graet, en Naoned, en Oriant, e Konk-Kernew hag e Brest. Bez ez eus bet ouzhpenn kant a dud ouzh o selaou bewech. Displeget o deus fraezh pere 'oa kudennoù o diw vro, ma'z eo Galissia dreist-oll gwall dost-kar d'hon heni. Hag un dra zo ez eo arabad ankouaad diwar-benn liberalded Juan Carlos : chom a ra tud e-leizh e-barzh prisonioù Bro-Spagn, ha dreist-oll prisonidi bolitikel. Ar re a zo bet didoullbac'het ne oant nemed làron vunud, kambriolerien dister : ned a ket «liberalded» ar roue beteg roiñ o frankis d'ar stourmerien bolitikel. Hag ouzhpenn e prisonioù Spagn n'eus nemed ur rejim, heni ar gwir boutin (droit commun), rejim politikel ebed. Dre vras ez eus evel-se tost da zaou c'hant stourmer politikel en toull, ken eus Galissia, ken eus Katalunia, paotred UPG (Unio do Pobo Galego) pe eus ar PSAN (Paotred an Tu Kleiz e-touesk brogarourien Gatalunia). Red eo d'o familhoù bewañ koulskoude, ha setu perag ez eus bet graet ur gest da geñver ar pewar meeting bet dalc'het newez 'zo. Rag hor pobloù gwasket a gerzh dorn ha dorn ; pa vo aessaet da unan, e vo aessaet d'ar re all iwe ; ya kerzhed a raont dorn ha dorn trema ar frankis hag ar sossialism.

SADORN 21 A VIS C'HWEVRER

Sal «Le Stella»
brest-LAMBEZELLE
FEST-NOS

GANT

Kanerien Brasparz
Monnat ha Peron
Blreiz Ruz

Stajoù brezhoneg er bloawezh 1976 (S.A.E. ha B.Y.V.)

EHANSKOL BASK

BRO LEON (B.Y.V.) : Sizhunvezh kentañ, staj diwyezheg e **Plouarzel**.
Eil sizhunvezh : ur staj hollvrezhoneg e **Landivisio** e kenlabour gant Emgleo Bro Leon (Kendalc'h) a zo da bal dezañ kass endro ur «sizhunvezh ar vrezhonegerien» e Bro Landi ha studiañ kudenn ar stourm lec'hiet.

BRO WENED (S.A.E.) : Ur staj hollvrezhoneg e **Kistinig** ewid ar re a fell dezo studiañ gwenedeg.

BRO DREGER (S.A.E.) : Ur staj a-bep seurt liveoù e **Boulvriag**.

BRO GERNE (S.A.E.) : Ur staj labour

ewid brezhonegerien e Bro Vigoudenn sevel Oaled sevenadurel ar Vro Vigoudenn e Plouneour. Ur staj a-beb seurt liveoù e **Pont 'n Abad**.

HANV

Kampoù hañv bugale a vo aaset e Bro Dreger gant B.Y.V., eus kreis mis Gouere da fin mis Eost. Daou anezo o padoud teir sizhunvezh. Unan ewid ar vugale a gomz brezhoneg dija, egile diwyezheg, ewid ar re a gompren pe e klask o zud deskiñ dezo (bugale beteg pewarzeg oad). Dindan paeroniezh U.F.D.L.E.A.

FIN MIS GOURE

E Bro Dreger ur staj diwyezheg hag ur staj hollvrezhoneg gant B.Y.V.

MIS EOST

Ur staj e Ploveilh (Bro Gemper) gant S.A.E. ewid ar re o deus studiet ingal abaoe bloaz, er pemzekte kentañ.

Ur staj deraouerien hag ur staj diwyezheg e Bro Leon, gant B.Y.V. en eil bemzekte.

Daou staj diwyezheg e Rostren (Kerne Uhel) hag e Rieg (Kerne Izel), hag e Poullaouen ur staj, labour dorn ha kan ha diskan ewid brezhonegerien.

O zri gant B.Y.V.

Daou staj war ar maes gant B.Y.V. e Bro Gastell Paol er pemzekte kentañ hag e Bro Lesneven an eil.

DEROU MIS GWENGOLO

Daou staj war ar maes :

- E Bro Dreger (Plouared) gant SAE
- E Bro Leon (Lokournan) gant BYV

Ur sizhunvezh e-pad ar stajoù peurlies-

sañ, nemed war ar maes ha heni Ploveilh. Etre 25 ha 30 lur e koust an dewezh dre vras enno. Ar stajoù diwyezheg a zo graet ewid tud o studiañ dija abaoe ur pennadig. Estreged kentelioù yezh e vez sonerezh ha kelc'hioù studi hag er stajoù hollvrezhoneg e vez stalioù labour a bep seurt hag e brezhoneg penn-da-benn.

Kemerit perzh hoc'h-unan ha grit bruderezh. Ewid titouroù skrivit en ur lakaad un timbr ewid kement goulenn.

Ewid S.A.E. :

Bernezh ROUZ - Ar Veleneg - An Erge Vras
29000 KEMPER

Ewid B.Y.V. :

Ao. F. OLLIVIER - Glasvezenn - Al Lividig
29238 BRIGNOGAN

Karta

- U.D.B. zo ur strollad ennañ ar Vretoned hag ar re a gar Breizh, an oll o c'housoud ez eo galwet Breizh ur vroad hag anad dehe ez eo red degass ar solialouriezh e-barzh o bro. War stourm ar renkadoù eo diasezet hec'h ober.

- U.D.B. a stourm ewid sonnañ ur renad demokratel-rik ma vo ar Galloud gant renkadoù al labourerien.

- U.D.B. a stourm ewid diwall ha diorren personelezh pobl Vreizh, war an tachennoù ekonomikel, kevredigezhel, ha, gant se, politikel.

- U.D.B. a embann ez eo red diskar ar kapitalouriezh ; stourm a ra ewid ma vo perc'hennet a-stroll gant an oll labourerien ar binvioù-krouiñ hag ar binvioù-ingalañ.

- U.D.B. a embann ez eo red kaoud ur raktressadur sokialour eus an ekonomiezh, ewid mad al labourerien, gant kontroll ha divis demokratel.

- U.D.B. a embann n'heller e stumm ebed ober heb ar sindikadoù dre zileuridi, ewid difenn mad al labourerien.

- U.D.B. a embann ez eo unan eus diasezoù-red ur Vreizh sokialour lakaad en e blom ur gwir sewenadur poblel.

- U.D.B. a embann ez eo red ober stad eus ar c'hredennoù filosofel ha relijiel er stourm sokialour.

- U.D.B. a sav a-eneb krenn da beb gwallañ mab-den, a sort gant ar faskouriezh, ar ouennelerezh, an ollvelouriezh.

- U.D.B. a sav a-du gant ar frammañ sokialour eus oll bobloù Europa, gant kevatalded, respet hag anaoudegezh an eil d'egile.

- U.D.B. zo stag a-grenn ouzh pennaennnoù an etrevroadel proletàer hag ouzh gwir ar bobloù d'ober gante o-unan ar pezh a garont.

- U.D.B., eneb ma'z eo d'ar soudardelerezh, a laka da red an disarmañ olleg.

- U.D.B., kengred ma'z eo gant kement pobl gwasket 'zo, a sav 'eneb d'an impalaerouriezh kirieg d'o arallekadur ekonomikel, kevredigezhel, sewenadurel ha politikel.

NOTENNOU

broad : nation

sokialouriezh : doctrine socialiste

stourm ar renkadoù : lutte des classes

renad : régime

diorren : développer

kevredigezhel : social

kapitalouriezh : capitalisme

raktressadur : planification

sevenadurezh : culture

faskouriezh : fascisme

gouennelouriezh : racisme

ollvelouriezh : totalitarisme

kevatalded : égalité

pennaenn : principes

impalaerouriezh : impérialisme

arallekadur : aliénation

SKOAZELLIT POBL VREIZH

Skoazellit Pobl Vreizh hag a zifenn, en hor yezh,
Breizh al labourerien, en ur gas ho profoù da
«Pobl Vreizh» K.R.P. 2746-79 Roazhon.

DA GENLABOURERION POBL VREIZH

Skrivañ ho pennadoù war un tu
hebken d'ar paper ;
Lakaad an hanwioù tud ha broioù e
pennlizherennoù ;
Niverenniñ ar pajennoù.
TRUGAREZ !

(Notenn ar moulerezh).

PAPERENN EMESELAÑ

HANW
HANW-BADEZ
CHOMLEC'H

a c'houlenn dont da vezañ esel eus U.D.B.

En da ('n) ('r) 197

Sin :

Da gas en-dro (troc'het pe adskrivet) da :
U.D.B. — B. P. 304, 29273 BREST-CEDEX.

Beb daou viz lennit :

AL LIAMM

(savet e 1945)

ar gelaouenn nemeti o reiñ,
c'hwech'g gwech ar bloaz,
barzhonegoù, kontadennoù, pennadoù
a beb seurt ha keleier.
80 pajenn e peb niverenn.

Rener : Ronan Huon.

Koumanant : 30 lur. Studierion : 25 lur.
Mme S. Cherel, 100 bd de Verdun Rennes
C.C.P. 2184-34 Rennes.

KOUMANANTIT DA

LE PEUPLE BRETON

B. P. 304 — 29273 BREST-CEDEX

HANW
HANW-BADEZ
CHOMLEC'H

a gass e goumanant boutin : 20 lur⁽¹⁾
skoazell : 30 lur⁽¹⁾
estrenvro : 30 lur⁽¹⁾

Amañ an arc'hant dre chekenn-bost⁽¹⁾
mandat-lizher⁽¹⁾
chekenn-bank⁽¹⁾

(1) Diverkit ar gerioù na servijont ket.

C.C.P. RENNES 2365—76.

«N'eo ket gant ar re a lavar e karont
ar brezhoneg e vo saveteet hor yezh,
met gant niver ar re her c'homz
a- ratozh-kaer, gant niver ar re
hen desk d'o bugale.»

Loeiz Herrieù.

**Stourm evit e labour, stourm evit e vro
Ret eo ober an daou war un dro !**

**Fae ganin
war ar brezhoneg !
eme bepred
ar genaoueg.**

«Mestroniezh politikel Bro-C'hall
he deus graet eus ar bobl vreizhat
ur bobl a vevelien, he mestroniezh
yezhel he deus graet diouti ur
bobl a sklaved.»

Yann Sohier.

**WANIG ha WENIG
KELAOUENN DAOUVIZIEG
EVID AR VUGALE**

A RA

UR FEST-NOZ

e

KASTELL-PAOL

Koc'hu
an Amann
d'ar sadorn
21 a viz
c'hwevrer

